

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

УЗ ПРАВИЛНИК

О МЕТОДОЛОГИЈИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ РЕФЕРЕНТНЕ ЦИЈЕНЕ

ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ФЕРК) овим образложењем објашњава правни и чињенични основ за доношење Правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије (у даљем тексту: Правилник).

Образложење је израђено да би се омогућило јавности разумијевање правног основа којег ФЕРК мора уважавати у поступку доношења општих аката којима се, на основу законског овлаштења, на општи начин уређују правни односи у циљу разрађивања и примјене појединих законских одредби, а образложење такође објашњава намјеру ФЕРК-а Правилником прописати методологију утврђивања референтне цијене електричне енергије, као откупне цијене електричне енергије из постројења квалификованих произвођача, чија производња електричне енергије се не подстиче и користи се за утврђивање накнада, које се плаћају за обновљиве изворе енергије те је иста за све примарне изворе за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ) и ефикасне когенерације (ЕК).

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 66/13), Закон о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације („Службене новине Федерације БиХ“ број 70/13 и 5/14), Статут Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 24/14), Пословник о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“ број 29/14)

Ради остваривања циљева Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о електричној енергији у ФБиХ), који представља правни оквир за стварање услова за развој тржишта електричне енергије, те ради регулисања тржишта електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине, основан је ФЕРК, као специјализована, самостална, независна и непрофитна организација у Федерацији Босне и Херцеговине, која има својство правног лица. Законом о електричној енергији у ФБиХ прописане су надлежности и обавезе ФЕРК-а, које се односе на регулисање тржишта електричне енергије, уз посебан нагласак Закона на јавност и транспарентност рада ФЕРК-а. Такође и Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације (у даљем тексту: Закон о ОИЕиЕК) прописане су одређене надлежности ФЕРК-а, које се односе на предмет тог закона. С тим у вези, чланом 21. став (1) Закона о електричној енергији у ФБиХ, као и чланом 10. став (1) Статута Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и

Херцеговине (у даљем тексту: Статут), прописане су надлежности ФЕРК-а, док је у члану 22. тачка 11) наведеног закона, као и у члану 11. став (1) тачка к) Статута, прописано да је обавеза ФЕРК-а доносити provedбене прописе за остваривање прописаних надлежности. Како је у члану 21. став (3) Закона о електричној енергији у ФБиХ, односно члану 10. став (3) Статута, предвиђено да ФЕРК поред надлежности прописаних овим законом обавља и послове прописане му другим законима и прописима из области енергије, Законом о ОИЕиЕК, утврђене су додатне надлежности ФЕРК-а у области кориштења ОИЕиЕК. Тако је у члану 3. тачка дд) Закона о ОИЕиЕК, што је такође прописано и у члану 3. тачка 35) Закона о електричној енергији у ФБиХ, дефинисана референтна цијена електричне енергије као откупна цијена електричне енергије из постројења, која користе обновљиве изворе и когенерацију, чија се производња не подстиче и користи се за утврђивање накнада, које се плаћају за обновљиве изворе, а утврђује је ФЕРК. Даље, чланом 20. став (5) Закона о ОИЕиЕК прописано је да квалификовани произвођач, који није стекао статус привилегованог произвођача, као и квалификовани произвођач којем је истекао статус привилегованог произвођача има право на откуп произведене електричне енергије по референтној цијени, уколико је његова производња уврштена у обавезујуће квоте прописане АПОЕФ-ом. У вези са наведеним чланом 25. став (8) наведеног Закона о ОИЕиЕК прописано је да методологију за утврђивање референтне цијене посебним правилником доноси ФЕРК. Само утврђивање референтне цијене електричне енергије у складу са предметном методологијом је такође у надлежности ФЕРК-а, на основу члана 21. став (1) тачка 13) Закона о електричној енергији у ФБиХ, те члана 25. став (7) Закона о ОИЕиЕК.

Чланом 23. став (1) и став (2) Статута прописано је да ФЕРК доноси опште и појединачне акте, те да су општи акти ФЕРК-а Пословник о раду, Етички кодекс и други општи акти неопходни за његов рад, донесени у складу са Законом о електричној енергији у ФБиХ, тим Статутом и другим законским и подзаконским актима.

Чланом 32. став (1) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Пословник) прописано је да се правилником поближе разрађују законски прописи у оквиру надлежности и овлаштења ФЕРК-а, као и питања унутрашње организације и рада ФЕРК-а.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРАВИЛНИКА

Нови Закон о електричној енергији у ФБиХ („Службене новине Федерације БиХ“ број 66/13) ступио је на снагу дана 05.09.2013. године од када на подручју Федерације БиХ престаје примјена Закона о електричној енергији („Службене новине Федерације БиХ“ број 41/02, 24/05, 38/05 и 83/11). Такође, 19.09.2013. године ступио је на снагу и Закон о ОИЕиЕК („Службене новине Федерације БиХ“ број 70/13 и 5/14), са почетком примјене након истека шест мјесеци од дана ступања на снагу тог закона, односно од 19.03.2014. године.

У складу са чланом 115. став (1) Закона о електричној енергији у ФБиХ („Службене новине Федерације БиХ“ број 66/13), Регулаторна комисија за електричну енергију основана Законом о електричној енергији („Службене новине

Федерације БиХ“ број 41/02, 24/05, 38/05 и 83/11) наставља са радом према одредбама новог Закона о електричној енергији у ФБиХ, те у складу са чланом 17. став (1) Закона о електричној енергији у ФБиХ мијења име у Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине. Новим Законом о електричној енергији у ФБиХ и Законом о ОИЕиЕК дошло је до измјена и допуна надлежности и обавеза Регулаторне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине, услијед чега је настала потреба и доношења нових проведбених прописа.

Услијед настале законске обавезе, приликом усвајања Правилника, ФЕРК је имао у виду циљеве Закона о електричној енергији у ФБиХ, те Закона о ОИЕиЕК, односно подстицање и промовисање производње и кориштења електричне енергије из ОИЕ, повећање удјела енергије из ОИЕ у укупној потрошњи енергије, те осигурање развоја подстицајних мјера, регулаторног оквира и техничке инфраструктуре за ОИЕиЕК. При томе ФЕРК је имао намјеру израдити методологију, која ће одговарајућом подршком производње електричне енергије из ОИЕиЕК прихватљивом референтном цијеном, омогућити у коначници остваривање електроенергетске политике у погледу удјела енергије произведене из ОИЕиЕК у укупној потрошњи у Федерацији Босне и Херцеговине. Намјера ФЕРК је и успостављање и развој тржишта електричне енергије произведене кориштењем ОИЕиЕК, као дијела тржишта електричне енергије, ради чијег успостављања је ФЕРК и основан. ФЕРК је посебно водио рачуна о омогућавању подстицања, увођења, примјене и развоја нових технологија и опреме, те развоја домаће привреде у цјелини, те је предвиђеном методологијом настојао омогућити реализацију и осталих законом прописаних циљева. У том смислу, ФЕРК је утврђујући методологију израчуна референтне цијене откупа електричне енергије произведене у постројењима за производњу електричне енергије из ОИЕиЕК, која нису у систему подстицаја у смислу откупа електричне енергије по гарантованим откупним цијенама, и поред чињенице да референтна цијена не зависи о облику примарне енергије, која се користи, нити о другим улазним параметрима кључним за почетну инвестицију произвођача електричне енергије, настојао произвођачима осигурати одговарајућу подршку њихове производње електричне енергије без подстицаја.

Референтна цијена електричне енергије утврђује се као производ пондерисане остварене цијене трговине електричном енергијом у Федерацији Босне и Херцеговине у периоду од 12 мјесеци имаоца ФЕРК-ове дозволе за снабдијевање електричном енергијом – дозволе II реда и коефицијента подстицаја електричне енергије из обновљивих извора. ФЕРК је у складу са Законом о електричној енергији у ФБиХ и Законом о кориштењу ОИЕиЕК урадио детаљне анализе утицаја референтне и гарантоване цијене на износ накнаде за подстицај кориштења обновљивих извора енергије коју плаћају сви купци електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине, узимајући у обзир да је 01.01.2015. године датум потпуног отварања тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини, те одређујења ФЕРК-а да не треба доћи до повећања исте, с обзиром да програм заштите социјално-угрожених купаца још увијек није донешен.

Даље, ФЕРК је водио рачуна и о плану подстицања различитих технологија производње електричне енергије из обновљивих извора енергије по годинама, са циљем достизања прописаног удјела енергије из обновљивих извора енергије у укупној потрошњи у Федерацији Босне и Херцеговине до 2020. године, те утврдио

коэффицијент подстицаја електричне енергије из обновљивих извора енергије у износу од 1,2, цијенећи да исти осигурава додатни подстицај производњи електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације

Такође, ФЕРК је приликом усвајања Правилника, посебну пажњу посветио и својим досадашњим искуствима и информацијама, стеченим у извршавању својих осталих законом прописаних надлежности, али и искуствима у окружењу, све у циљу стварања што бољих услова за постизање циљева који су ФЕРК-у и осталим учесницима у електроенергетском сектору постављени Законом о електричној енергији у ФБиХ и Законом о ОИЕиЕК.

III. ПРЕДМЕТ РАЗМАТРАЊА ПРАВИЛНИКА

Правилником о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије прописује се методологија утврђивања референтне цијене електричне енергије, као откупне цијене електричне енергије из постројења квалификованих произвођача, чија производња електричне енергије се не подстиче и користи се за утврђивање накнада, које се плаћају за ОИЕ, те је иста за све примарне изворе за производњу електричне енергије из ОИЕиЕК.

IV. СВРХА ОБРАЗЛОЖЕЊА

Сврха Образложења је информисање јавности о чињеничним и правним основама Правилника и представља додатак Правилнику. ФЕРК је свијестан да је материја Правилника врло стручна, комплексна и захтјевна. ФЕРК ће пратити и анализирати ефекте примјене овог Правилника у процесу поступног отварања тржишта и усклађивати га у складу са промијењеним околностима и стварно досегнутим степеном развоја тржишта електричне енергије.

V. ПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ ФЕРК-а

Ревидовани нацрт правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије, ФЕРК је усвојио на VIII редовној сједници одржаној 27.05.2014. године. Одржана сједница била је отворена за јавност, а обавјештење о одржавању сједнице објављено је 20.05.2014. године, на огласној табли ФЕРК-а и на интернетској страници ФЕРК-а. Уз Ревидовани нацрт правилника, ФЕРК је на истој сједници усвојио и текст Образложења уз овај Ревидовани нацрт и утврдио текст обавјештења за јавност, за прикупљање коментара и одржавање општих расправа.

Обавјештење за јавност за прикупљање коментара и одржавање општих расправа објављено је у „Ослобођењу“ и „Вечерњем листу“, листовима који излазе на цијелој територији Федерације БиХ, те на интернетској страници ФЕРК-а 29.05.2014. године. Ревидовани нацрт правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије са Образложењем, ФЕРК је 30.05.2014. године доставио самоиницијативно Асоцијацији произвођача електричне енергије из обновљивих ресурса у БиХ - АПЕОР-у, Федералном министарству енергије, рударства и индустрије – ФМЕРИ-у и Оператору за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију – Оператору за ОИЕиЕК.

ФЕРК је одржао опште расправе о Ревидованом нацрту правилника 09.06.2014. године у Мостару и 10.06.2014. године у Сарајеву.

Усмене коментаре дате на општим расправама, као и писане коментаре дате на Ревидовани нацрт правилника и пристигле до рока за подношење писаних коменатра, ФЕРК је пажљиво размотрио и анализирао, а исти су са извјештајем водитеља поступка објављени на интернетској страници ФЕРК-а. С обзиром да коментари нису били такве природе да захтјевају суштинску ревизију нацрта ради којих би се обновио поступак опште расправе, Приједлог правилника о методологији за утврђивање референтне цијене електричне енергије је стављен на дневни ред X редовне сједнице ФЕРК-а.